

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμός Γνωμοδότησης 03/2022

ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Τμήμα Δ΄

Συνεδρίαση της 11^{ης} Ιανουαρίου 2022

(Μέσω τηλεδιάσκεψης σύμφωνα με την απόφαση 549/31.12.2021 της Προέδρου ΝΣΚ)

Σύνθεση

Προεδρεύων: Νικόλαος Δασκαλαντωνάκης, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ., λόγω κωλύματος του Προέδρου του Τμήματος, Παναγιώτη Παναγιωτουνάκου, Αντιπροέδρου Ν.Σ.Κ.

Μέλη: Δημήτριος Αναστασόπουλος, Παναγιώτης Παππάς, Αικατερίνη Γαλάνη, Στέργιος Κίκας, Δημήτριος Κατωπόδης, Αναστασία Ζαφειριάδου, Νικόλαος Μουκαζής, Ευτυχία Κασομένου, Θεόδωρος Ράπτης, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγητής: Δημήτριος Κατωπόδης, Νομικός Σύμβουλος του Κράτους.

Αριθμός Ερωτήματος: Το έγγραφο του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας/ΓΔΟΣΥ/ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΙΔΙΚΟΥ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΥΠΕΘΑ με αριθμό πρωτ. Φ.842/221/112174/Σ.18985/18 Οκτ.2021, που υπογράφεται από τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας.

Περίληψη ερωτήματος: Ερωτάται, εάν οι αμοιβές των μελών του Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (ΔΕΠ) των Ανωτάτων Στρατιωτικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Α.Σ.Ε.Ι) που προέρχονται από τη συμμετοχή τους σε ερευνητικά ή μεταπτυχιακά προγράμματα Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Α.Ε.Ι) χρηματοδοτούμενα αποκλειστικά από διεθνείς ή ιδιωτικούς πόρους, υπόκεινται στο προβλεπόμενο από το άρθρο 104 παρ.2 του Συντάγματος ανώτατο όριο πρόσθετων αποδοχών ή απολαβών.

Στο πιο πάνω ερώτημα το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Δ΄) γνωμοδότησε ως εξής:

Ιστορικό

Στο έγγραφο ερώτημα δίδεται το ακόλουθο κρίσιμο, για την απάντηση στο ερώτημα, πραγματικό:

1. Οι αμοιβές μελών Δ.Ε.Π, από χρηματοδοτούμενα ερευνητικά προγράμματα ή από Ερευνητικά Ινστιτούτα ή Κέντρα υπό την εποπτεία του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας και / ή άλλων Υπουργείων ή από κάθε απασχόλησή τους σε έργο που εκτελούν ή από υπερωριακή απασχόληση, εκτός Α.Σ.Ε.Ι ή από ελεύθερο επάγγελμα, εισπράττονται υποχρεωτικά μέσω του ειδικού λογαριασμού που συστάθηκε σύμφωνα με το άρθρο 22 του ν. 2913/2001 (Α΄102). Μέλη Δ.Ε.Π Α.Σ.Ε.Ι, εκτός των κύριων καθηκόντων τους στα οικεία Στρατιωτικά Ιδρύματα, συμμετέχουν και σε μεταπτυχιακά προγράμματα συνεργασίας με Α.Ε.Ι, χρηματοδοτούμενα αποκλειστικά από διεθνείς ή ιδιωτικούς πόρους. Για τα προγράμματα αυτά το εκάστοτε εποπτεύον Υπουργείο ή ο εκάστοτε εποπτεύων φορέας καταθέτει τις πρόσθετες αμοιβές -αποδοχές στον Ειδικό Λογαριασμό του ΥΠΕΘΑ, προκειμένου να αποδοθούν εν συνεχεία στα μέλη Δ.Ε.Π. ΑΣΕΙ.

2. Πρόσφατα, περιήλθε σε γνώση της Επιτροπής Διοίκησης του Ειδικού Λογαριασμού περίπτωση μέλους Δ.Ε.Π, οι πρόσθετες αμοιβές -απολαβές του οποίου, λόγω της συμμετοχής του σε ερευνητικά προγράμματα, υπερβαίνουν κατά μήνα τις αποδοχές της οργανικής του θέσης. Κατόπιν αυτού εγείρεται, κατά την ερωτώσα υπηρεσία, ο προβληματισμός σχετικά με το εάν θα πρέπει να καταβληθούν οι εν λόγω πρόσθετες αμοιβές κατά το μέρος που υπερβαίνουν αυτές της κύριας θέσης. Σχετικώς διαβιβάσθηκαν από την ερωτώσα υπηρεσία δύο συμβάσεις (χωρίς ταυτοποίηση των προσώπων) από τις οποίες προκύπτει ότι αφορούν σε ανάθεση εκπαιδευτικού έργου από Ε.Λ.Κ.Ε. Α.Ε.Ι σε μέλη ΔΕΠ Α.Σ.Ε.Ι. Επιπλέον, την υπηρεσία απασχολεί το ζήτημα, εάν η συμμετοχή μελών Δ.Ε.Π. Α.Σ.Ε.Ι. στα μεταπτυχιακά-ερευνητικά προγράμματα και η συνακόλουθη αμοιβή τους για αυτή την δραστηριότητα, συνιστά κατοχή δεύτερης θέσης, δεδομένου ότι παρέχεται εργασία σε άλλη υπηρεσία, σε σχέση με την κύρια θέση τους, με αμοιβή που υπερβαίνει τον εισαγωγικό μισθό υπαλλήλου κατηγορίας ΥΕ κατά τη διάταξη της παραγράφου 12 του άρθρου 25 του ν. 4354/2015 (Α΄176).

Επί του ζητήματος αυτού, στο έγγραφο ερώτημα γίνεται αναφορά στην γνωμοδότηση του ΝΣΚ 174/2017, σύμφωνα με την οποία η συμμετοχή των μελών ΔΕΠ Α.Ε.Ι. σε προγράμματα χρηματοδοτούμενα αποκλειστικά από διεθνείς ή ιδιωτικούς πόρους δεν συνιστά κατοχή δεύτερης θέσης, αλλά παρεχόμενη επιτρεπτή άσκηση ελευθέρου επαγγέλματος στο πλαίσιο της κύριας οργανικής τους θέσης. Με βάση τα δεδομένα αυτά υποβάλλεται στο ΝΣΚ το εν αρχή αναφερόμενο ερώτημα, το οποίο εστιάζεται μόνο στον περιορισμό των πρόσθετων αμοιβών ή απολαβών που ορίζει το Σύνταγμα και αφορά εκείνες εκ των προσθέτων αμοιβών απολαβών που προέρχονται από τη συμμετοχή των μελών ΔΕΠ Α.Σ.Ε.Ι σε ερευνητικά ή μεταπτυχιακά προγράμματα Α.Ε.Ι. που χρηματοδοτούνται αποκλειστικά από διεθνείς και ιδιωτικούς πόρους.

3. Για το εν λόγω ερώτημα αιτήθηκαν, από την ερωτώσα υπηρεσία, οι απόψεις του ΓΛΚ, σύμφωνα με τη διάταξη της παραγράφου 2 του άρθρου 8 του ν. 4831/2021 για την παραδεκτή εισαγωγή του ερωτήματος στο αρμόδιο τμήμα του ΝΣΚ., οι οποίες και παρασχέθηκαν με το αριθμό πρωτ. 2/113459/ΔΕΠ/ 22/12/2021 έγγραφο του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους (Τμήμα Δ΄ -εφαρμογής ειδικών μισθολογίων). Ειδικότερα, το ΓΛΚ διατυπώνει την άποψη ότι « *οι αμοιβές των μελών του Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) των Α.Σ.Ε.Ι. που προέρχονται από συμμετοχή τους σε ερευνητικά ή μεταπτυχιακά προγράμματα Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (π.χ. Πανεπιστήμια), χρηματοδοτούμενα αποκλειστικά από διεθνείς ή ιδιωτικούς πόρους, και δεδομένου ότι κατέχουν οργανική θέση σε διαφορετικό από τα εν λόγω Α.Ε.Ι. φορέα, υπόκεινται στο προβλεπόμενο από το άρθρο 104 παρ. 2 του Συντάγματος ανώτατο όριο πρόσθετων αποδοχών ή απολαβών. Αντίθετα, δεν υπόκεινται στο ανώτατο όριο αποδοχών της παρ. 1 του άρθρου 28 του ν.4354/2015.*»

Νομοθετικό πλαίσιο

4. Στις διατάξεις των άρθρων 103 και 104 του Συντάγματος ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 103. «*1. Οι δημόσιοι υπάλληλοι είναι εκτελεστές της θέλησης του Κράτους και υπηρετούν το Λαό... Τα προσόντα και ο τρόπος διορισμού τους ορίζονται από το νόμο.*

2. Κανένας δεν μπορεί να διορισθεί υπάλληλος σε οργανική θέση που δεν είναι νομοθετημένη. Εξαιρέσεις μπορεί να προβλέπονται από ειδικό νόμο, για να καλυφθούν απρόβλεπτες και επείγουσες ανάγκες με προσωπικό που προσλαμβάνεται για ορισμένη χρονική περίοδο με σχέση ιδιωτικού δικαίου.

3. Οργανικές θέσεις ειδικού επιστημονικού καθώς και τεχνικού ή βοηθητικού προσωπικού μπορούν να πληρούνται με προσωπικό που προσλαμβάνεται με σχέση ιδιωτικού δικαίου...

8. Νόμος ορίζει τους όρους, και τη χρονική διάρκεια των σχέσεων εργασίας ιδιωτικού δικαίου στο Δημόσιο και τον ευρύτερο δημόσιο τομέα, όπως αυτός καθορίζεται κάθε φορά, για την κάλυψη είτε οργανικών θέσεων και πέραν των προβλεπόμενων στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 3 είτε πρόσκαιρων είτε απρόβλεπτων και επειγουσών αναγκών κατά το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 2. Νόμος ορίζει επίσης τα καθήκοντα που μπορεί να ασκεί το προσωπικό του προηγούμενου εδαφίου. Απαγορεύεται η από το νόμο μονιμοποίηση προσωπικού που υπάγεται στο πρώτο εδάφιο ή η μετατροπή των συμβάσεών του σε αορίστου χρόνου. Οι απαγορεύσεις της παραγράφου αυτής ισχύουν και ως προς τους απασχολούμενους με σύμβαση έργου»

Άρθρο 104. «1. Κανένας από τους υπαλλήλους που αναφέρονται στο προηγούμενο άρθρο δεν μπορεί να διοριστεί σε άλλη θέση δημόσιας υπηρεσίας ή οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης ή άλλου νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου ή δημόσιας επιχείρησης ή οργανισμού κοινής ωφέλειας. Κατ' εξαίρεση μπορεί να επιτραπεί με ειδικό νόμο ο διορισμός και σε δεύτερη θέση, εφόσον τηρούνται οι διατάξεις της επόμενης παραγράφου.

2. Οι κάθε είδους πρόσθετες αποδοχές ή απολαβές των υπαλλήλων του προηγούμενου άρθρου δεν μπορεί να είναι κατά μήνα ανώτερες από το σύνολο των αποδοχών της οργανικής τους θέσης.»

5. Στις διατάξεις των παραγράφων 1, 2 και 4 του άρθρου 1 και των παραγράφων 1 και 6 του άρθρου 6 του ν. 1256/1982 «Για την πολυθεσία, την πολυαπασχόληση και την καθιέρωση ανωτάτου ορίου απολαβών στο δημόσιο τομέα...»(Α' 65), ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 1. Πολυθεσία. « 1 .Απαγορεύεται στους λειτουργούς ή υπαλλήλους έμμισθους και άμισθους πολιτικούς και στρατιωτικούς ή μισθωτούς που απασχολούνται στο Δημόσιο και τα Κρατικά Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου και Ιδιωτικού Δικαίου του άρθρου 9 του Ν 1232/1982 και, άσχετα από τη φύση της σχέσεως που τους συνδέει με το Δημόσιο ή το νομικό πρόσωπο, να διορισθούν ή προσληφθούν και σε δεύτερη θέση ή απασχόληση στο δημόσιο τομέα αυτό, τόσο στην ημεδαπή, όσο και στην αλλοδαπή.

2 Επίσης ως δεύτερη απασχόληση δεν νοείται η απασχόληση που δεν είναι κατά πλήρες ωράριο εργασίας, εφόσον η καταβαλλόμενη γι' αυτή ακαθάριστη αμοιβή δεν υπερβαίνει το βασικό μισθό του 6ου βαθμού και το σύνολο των καθαρών τακτικών απολαβών και από τις δύο απασχολήσεις ή τη θέση και τη μερική απασχόληση δεν υπερβαίνει το διπλάσιο του βασικού μισθού του 2ου βαθμού. Η πολλαπλή απασχόληση επιτρέπεται με τον περιορισμό ότι το σύνολο των καθαρών τακτικών απολαβών δεν μπορεί να υπερβαίνει το βασικό μισθό του 3ου βαθμού...¹

4. Για τους κατά την παρ. 1 δημοσίου τομέα λειτουργούς ή υπαλλήλους ή μισθωτούς και συνταξιούχους, είναι δυνατός ο διορισμός ή η πρόσληψη σε δεύτερη θέση ή απασχόληση, όταν πρόκειται για κύριο και βοηθητικό διδακτικό προσωπικό των ανωτέρων και ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων για εμπειρογνώμονες, ειδικούς επιστήμονες ή τεχνικούς,... εφ' όσον συντρέχουν οι ειδικοί όροι και ουσιαστικές προϋποθέσεις που θα καθορίζονται για κάθε κατηγορία ή για κάθε περίπτωση με κοινές αποφάσεις του Υπουργού Προεδρίας Κυβερνήσεως, Οικονομικών και του οικείου Υπουργού. Οι αποφάσεις αυτές δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, θα ορίζουν ακόμα τα προσόντα και το ποσοστό επί των αποδοχών της χρονικά δεύτερης θέσεως ή απασχολήσεως που θα δικαιούται να απολαμβάνει ο λειτουργός, υπάλληλος, μισθωτός ή συνταξιούχος που σε καμιά περίπτωση δεν μπορεί να υπερβεί το όριο του άρθρου 6 του παρόντος.»

Άρθρο 6. Ανώτατο όριο απολαβών. «¹² Οι συνολικές μηνιαίες καθαρές απολαβές, από οποιονδήποτε φορέα, όπως αυτές προσδιορίζονται με την κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 1 του άρθρου 2 του παρόντος υπουργική απόφαση, που προέρχονται από την άσκηση εργασίας, λειτουργήματος, έργου ή οποιαδήποτε άλλη απασχόληση ή από συνταξιοδοτικό ή ασφαλιστικό φορέα κύριας και οποιασδήποτε επικουρικής ασφάλισης των μισθωτών γενικά και λειτουργών του δημόσιου τομέα του άρθρου 1 του παρόντος, δεν επιτρέπεται να υπερβαίνουν το 50/πλάσιο του εκάστοτε τεκμαρτού ημερομισθίου της κατά το άρθρο 37 του α.ν. 1846/1951 (ΦΕΚ 179 Α') 22ης ασφαλιστικής κλάσης του Ι.Κ.Α...»³

¹ Τα παραπάνω εδάφια της παραγράφου 2 προστέθηκαν με το άρθρο 21 παρ.1 του ν. 1400/1983 (Α' 156).

² βλ. άρθρο 33 ν.1326/1983, άρθρο 4 του ν. 2303/1995, άρθρο 14 του ν. 2703/99 και άρθρο 34 παρ4 του ν.2768/1999 βλ. σχετικά ΕΣ 659/2016 ΤΝΠΝ, ΝΣΚ 379/2009

³ Η παράγραφος 1 του άρθρου 6 του ν. 1256/1982 αντικαταστάθηκε ως άνω από 1-1-1995 με το άρθρο 4 του ν. 2303/1995 (Α' 80)

Ακολούθως, με τις διατάξεις του άρθρου 14 του ν. 2703/1999 «Αναπροσαρμογή συντάξεων συνταξιούχων μελών Δ.Ε.Π. των Α.Ε.Ι., Ε.Π. των Τ.Ε.Ι., γιατρών Ε.Σ.Υ. και διπλωματικών υπαλλήλων, ρύθμιση συνταξιοδοτικών θεμάτων και άλλες διατάξεις» (Α' 72), ορίσθηκε ότι: «Από 1ης Ιανουαρίου 1999 παύουν να ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 4 του ν. 2303/1995 (ΦΕΚ 80 Α') και το ανώτατο όριο των ακαθάριστων μηνιαίων αποδοχών διέπεται από τις διατάξεις της παραγράφου 9 του άρθρου 4 του ν. 2512/1997 (ΦΕΚ 138 Α'), της παραγράφου 14 του άρθρου 8 του ν. 2592/1998 (ΦΕΚ 57 Α'), του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 8 του άρθρου 7 του ν. 2606/1998 (ΦΕΚ 89 Α') και της παραγράφου 10 του άρθρου 1 του παρόντος νόμου κατά τις διακρίσεις των διατάξεων αυτών».

Τέλος, με τις διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 34 του ν. 2768/1999 «Ρύθμιση συνταξιοδοτικών θεμάτων, σύσταση νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου με την επωνυμία «Οργανισμός Περίθαλψης Ασφαλισμένων Δημοσίου (Ο.Π.Α.Δ.)» (Α' 273), οι οποίες ισχύουν, σύμφωνα με το άρθρο 36 του νόμου αυτού, από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (8-12-1999), ορίσθηκε ότι: «Η αληθής έννοια των διατάξεων του άρθρου 14 του ν. 2703/1999 (ΦΕΚ 72 Α') είναι ότι το ανώτατο όριο αποδοχών που καθορίζεται από τις διατάξεις αυτές για τους λειτουργούς και υπαλλήλους του Δημοσίου, των Ο.Τ.Α. και των άλλων Ν.Π.Δ.Δ., περιλαμβανομένων και των μελών Δ.Ε.Π. των Α.Ε.Ι. και Ε.Π. των Τ.Ε.Ι. δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να υπερβαίνει το σύνολο των εκάστοτε αποδοχών του Προέδρου του Αρείου Πάγου, χωρίς οικογενειακή παροχή».⁴

2...6. Ως υπάλληλοι ή μισθωτοί κατά την έννοια του παρόντος νόμου νοούνται αποκλειστικά για την εφαρμογή του και οι συνδεδόμενοι με το Δημόσιο βάσει μισθώσεως έργου ή έμμισθης εντολής, τα μέλη της Ακαδημίας Αθηνών που λαμβάνουν έξοδα παραστάσεως από το Δημόσιο Ταμείο, όπως και οι μισθολογικά εξομοιούμενοι προς τους δικαστικούς κρατικοί λειτουργοί.»

6. Στις διατάξεις των άρθρων 8, 13 παρ.2 και 27 του ν. 3187/2003 «Ανώτατα Στρατιωτικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Α.Σ.Ε.Ι.)» (Α' 233) , ορίζονται τα εξής:

«Άρθρο 8. Διδακτικό Ερευνητικό Προσωπικό (Δ.Ε.Π.)

« 1. Το Δ.Ε.Π. ασκεί το διδακτικό και ερευνητικό έργο και αποτελείται από Καθηγητές, Αναπληρωτές Καθηγητές, Επίκουρους Καθηγητές και Λέκτορες. Οι Καθηγητές και οι Αναπληρωτές Καθηγητές εκλέγονται ως μόνιμοι. Τα μέλη Δ.Ε.Π. των Α.Σ.Ε.Ι. είναι

⁴ Βλ. ΝΣΚ 90/2021 παρ.8γ,δ και ε

πλήρους απασχόλησης. 2...3. Τα μέλη του Δ.Ε.Π. των Α.Σ.Ε.Ι. είναι δημόσιοι λειτουργοί και απολαμβάνουν λειτουργικής ανεξαρτησίας κατά την άσκηση των καθηκόντων τους. Όπου κατά την κείμενη νομοθεσία αναφέρονται οι τακτικοί καθηγητές των Ανώτατων Στρατιωτικών Σχολών νοούνται οι κατά το νόμο αυτόν καθηγητές...»

Άρθρο 13. Απασχόληση Μελών Δ.Ε.Π. « 1. ...2. Στα μέλη Δ.Ε.Π. των Α.Σ.Ε.Ι. επιτρέπεται: α. Να αμείβονται από χρηματοδοτούμενα ερευνητικά προγράμματα ή από Ερευνητικά Ινστιτούτα ή Κέντρα υπό την εποπτεία του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας ή υπό την εποπτεία άλλων Υπουργείων. β. Να αμείβονται για κάθε είδους έργο που εκτελούν. γ. Να απασχολούνται υπερωριακώς εκτός του Α.Σ.Ε.Ι., εφόσον δεν αμείβονται για την υπερωριακή τους απασχόληση. δ. Να ασκούν ελευθέριο επάγγελμα. ε. Να αμείβονται από συγγραφικά δικαιώματα. στ. Να διδάσκουν σε άλλα Α.Σ.Ε.Ι. και Σχολές του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, σε δημόσιες σχολές, σε δημόσια Ι.Ε.Κ. και Κ.Ε.Κ...»

3. Οι αμοιβές των μελών Δ.Ε.Π. για τις περιπτώσεις α`, β`, γ` και δ` εισπράττονται υποχρεωτικά μέσω του Ειδικού Λογαριασμού του άρθρου 27. Το ποσοστό που περιέρχεται στο οικείο Α.Σ.Ε.Ι. από τις αμοιβές των μελών Δ.Ε.Π. για τις περιπτώσεις α`, β` και δ` που εισπράττονται μέσω του ανωτέρω Ειδικού Λογαριασμού, ορίζεται με απόφαση του Εκπαιδευτικού Συμβουλίου και δεν μπορεί να υπερβαίνει το δέκα τοις εκατό (10%) ανά αμοιβή από χρηματοδοτούμενα ερευνητικά προγράμματα ή από ερευνητικά Ινστιτούτα ή Κέντρα υπό την εποπτεία του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας ή υπό την εποπτεία άλλων Υπουργείων. Το ποσοστό αυτό ορίζεται σε δέκα τοις εκατό (10%) ανά αμοιβή για την εκτέλεση κάθε είδους έργου και σε δεκα πέντε τοις εκατό (15%) ανά αμοιβή από την άσκηση ελευθέρου επαγγέλματος. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Άμυνας και Οικονομίας και Οικονομικών μπορεί να τροποποιούνται τα πιο πάνω ποσοστά.»

Άρθρο 27. Ειδικός Λογαριασμός. « Για την αξιοποίηση των κονδυλίων επιστημονικής έρευνας, εκπαίδευσης, κατάρτισης, τεχνολογικής ανάπτυξης και παροχής σχετικών υπηρεσιών, από τα Α.Σ.Ε.Ι., χρησιμοποιείται ο ειδικός λογαριασμός του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, που έχει συσταθεί σύμφωνα με το άρθρο 22 του Ν.2913/2001 (ΦΕΚ 102^Α).»

7. Στις διατάξεις των παραγράφων 10 και 12 του άρθρου 25 και του άρθρου 28 του ν. 4354/2015 (Α`176) ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 25. Γενικές ρυθμίσεις για θέματα αποδοχών .

« 1...10.Υπάλληλοι που υπάγονται στις διατάξεις του παρόντος, οι οποίοι κατέχουν νόμιμα και δεύτερη έμμισθη θέση σε άλλο φορέα από αυτόν της οργανικής τους θέσης, λαμβάνουν το σύνολο των αποδοχών της θέσης τους και το τριάντα τοις εκατό των αποδοχών της δεύτερης θέσης στην οποία απασχολούνται.

11...12 Ως δεύτερη απασχόληση, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ.2 του άρθρου 1 του ν. 1256/1982 (Α'65) νοείται αυτή της οποίας η αμοιβή υπερβαίνει τον εισαγωγικό βασικό μισθό υπαλλήλου κατηγορίας υποχρεωτικής εκπαίδευσης.»

Άρθρο 28. Ανώτατο όριο αποδοχών.

« 1. Οι πάσης φύσεως αποδοχές και πρόσθετες αμοιβές ή απολαβές ή σύνταξη, που καταβάλλονται στους λειτουργούς ή υπαλλήλους ή μισθωτούς με σχέση εργασίας δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου των φορέων του άρθρου 7, των στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων, της Ελληνικής Αστυνομίας, του Πυροσβεστικού και του Λιμενικού Σώματος, απαγορεύεται να υπερβαίνουν τις εκάστοτε αποδοχές Γενικού Γραμματέα Υπουργείου. Στο ανωτέρω όριο δεν συνυπολογίζεται το επίδομα υπηρεσίας στην αλλοδαπή, όπως προβλέπεται από τις ισχύουσες διατάξεις, τα προβλεπόμενα στα άρθρα 34 και 34Α του Ν.2682/1999 (Α` 16) επιδόματα, αμοιβές και αποζημιώσεις, καθώς και οι αμοιβές από κάθε είδους προγράμματα χρηματοδοτούμενα από διεθνείς ή ιδιωτικούς πόρους των ερευνητικών και τεχνολογικών φορέων που επιχορηγούνται και εποπτεύονται από το κράτος, καθώς και των Ε.Λ.Κ.Ε. των Α.Ε.Ι...»⁵

8. Στις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 123, καθώς και των άρθρων 156 και 160 του ν. 4472/2017 (Α'74), που περιλαμβάνονται στο ΣΤ' Μέρος του και αναφέρονται στις μισθολογικές ρυθμίσεις ειδικών κατηγοριών λειτουργών, ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 123. Πεδίο εφαρμογής.

« Στις διατάξεις του παρόντος υπάγονται :

1...2 ...Τα μέλη του Διδακτικού και Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π) των Ανώτατων Στρατιωτικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Α.Σ.Ε.Ι.) ...»

Άρθρο 156. Ανώτατο όριο αποδοχών.

⁵ Το δεύτερο εδάφιο της παρ.1 αντικαταστάθηκε με το άρθρο τρίτο του ν. 4388/2016 (Α'93).Με τη διάταξη αυτή προστέθηκαν στον μη συνυπολογισμό για τις ανώτατες αποδοχές τα προβλεπόμενα στα άρθρα 34 και 34^Α του ν. 2682/1999 (Α'16) επιδόματα, αμοιβές και αποζημιώσεις που αφορούν τους υπαλλήλους της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας (βλ. την από 11/5/2016 τροπολογία του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών και τα κατά το νόμο έγγραφα που συνοδεύουν την τροπολογία.

«Για τον καθορισμό του ανωτάτου ορίου αποδοχών του προσωπικού που υπάγεται στις διατάξεις του παρόντος, εξακολουθούν να ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 28 του ν. 4354/2015, με την επιφύλαξη της περίπτωσης Ε΄ της παρ. 1 του άρθρου 131 του παρόντος νόμου...»

Άρθρο 160 Καταργούμενες διατάξεις

« Από την έναρξη ισχύος των διατάξεων του παρόντος νόμου καταργούνται οι διατάξεις:

α) ... θ) Κάθε άλλη γενική ή ειδική διάταξη κατά το μέρος που αντίκειται στις διατάξεις του παρόντος ή κατά το μέρος που ρυθμίζει με διαφορετικό τρόπο θέματα που διέπονται από αυτόν.»

9. Στις διατάξεις των άρθρων 50,51,59 και 64 του ν. 4485/2017 « Οργάνωση και λειτουργία της ανώτατης εκπαίδευσης, ρυθμίσεις για την έρευνα και άλλες διατάξεις» (Α΄114) ορίζονται τα εξής :

Άρθρο 50. Σύσταση Ειδικού Λογαριασμού - Σκοπός

« 1. Συνιστάται και λειτουργεί σε κάθε Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα (Α.Ε.Ι.) Ειδικός λογαριασμός Κονδυλίων Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.), για τη διαχείριση και αξιοποίηση των κονδυλίων επιστημονικής έρευνας, εκπαίδευσης, κατάρτισης, τεχνολογικής ανάπτυξης και καινοτομίας, καθώς και παροχής συναφών υπηρεσιών, προς επίτευξη του σκοπού των.

2. Σκοπός του Ε.Λ.Κ.Ε. είναι η διαχείριση και διάθεση κονδυλίων που προέρχονται από οποιαδήποτε πηγή, καθώς και από ίδιους πόρους του και προορίζονται για την κάλυψη δαπανών, οποιουδήποτε είδους, που είναι απαραίτητες για τις ανάγκες εκτέλεσης έργων ερευνητικών, εκπαιδευτικών, επιμορφωτικών, αναπτυξιακών, ...ως και άλλων συναφών υπηρεσιών, προς όφελος του Α.Ε.Ι...»

Άρθρο 51. Πόροι - Πηγές Χρηματοδότησης του Ε.Λ.Κ.Ε.

« 1. Οι πόροι του Ε.Λ.Κ.Ε. προέρχονται από: α...β. χρηματοδοτήσεις, χορηγίες, δωρεές, κληροδοτήματα και κάθε είδους εισφορές από φυσικά πρόσωπα, δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και από διεθνείς Οργανισμούς...

2. Τα πρόσωπα και οι φορείς που εισφέρουν, επιχορηγούν και χρηματοδοτούν τον Ε.Λ.Κ.Ε. μπορούν να προσδιορίσουν το είδος των δαπανών που θα καλυφθούν με τους πόρους που διαθέτουν και το χρόνο στον οποίο αυτοί θα αναλωθούν. Σε περίπτωση έργων που χρηματοδοτούνται από ίδιους πόρους, τα ανωτέρω καθορίζονται με απόφαση της Επιτροπής Ερευνών του Ε.Λ.Κ.Ε...»

Άρθρο 59. Οικονομική διαχείριση « 1...5. Ποσοστό μέχρι είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) του συνολικού προϋπολογισμού των έργων που χρηματοδοτούνται και υλοποιούνται μέσω του Ε.Λ.Κ.Ε. και από οποιονδήποτε πόρο του, ...κρατείται για έξοδα λειτουργίας του Ε.Λ.Κ.Ε. και το λειτουργικό κόστος του Α.Ε.Ι. και αποτελεί έσοδο του Ε.Λ.Κ.Ε...»

Άρθρο 64. Απασχόληση επιστημονικού, διοικητικού και λοιπού προσωπικού – Αποδοχές.

«Στα έργα/προγράμματα, ο Ε.Λ.Κ.Ε. απασχολεί τις εξής κατηγορίες προσωπικού:

1. Μέλη του προσωπικού του Α.Ε.Ι. με πρόσθετη αμοιβή για πρόσθετο έργο, ... -
2.α. Πρόσθετο επιστημονικό, διοικητικό, τεχνικό και λοιπό προσωπικό, που απαιτείται για την εκτέλεση κάθε έργου και δεν είναι μέλος του προσωπικού του Α.Ε.Ι. Το εν λόγω προσωπικό απασχολείται με σύμβαση ανάθεσης έργου ή εργασίας ορισμένου χρόνου. ...Αποκλείεται σε κάθε περίπτωση η αναγνώρισή τους ως συμβάσεων αορίστου χρόνου.

2...3. Η επιλογή του προσωπικού της περίπτωσης α' της παραγράφου 2 πραγματοποιείται ύστερα από πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος και τήρηση της αρχής της διαφάνειας και της αρχής της ίσης μεταχείρισης...»

10. Στις διατάξεις της Υπουργικής Απόφασης ΥΕΘΑ 249991/2007 «Σύσταση Ειδικού Λογαριασμού στο Υπουργείο Εθνικής Άμυνας (ΥΠΕΘΑ) για τη χρηματοδότηση Ερευνητικών προγραμμάτων και Μελετών του ΥΠΕΘΑ» (Β'846/2007), ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

Άρθρο 1. Σύσταση του Ειδικού Λογαριασμού.

« Στο Υπουργείο Εθνικής Άμυνας συνιστάται Ειδικός Λογαριασμός με τίτλο «Ειδικός Λογαριασμός ΥΠΕΘΑ, για τη χρησιμοποίηση ερευνητικών προγραμμάτων και μελετών του ΥΠΕΘΑ»

Άρθρο 2. Σκοποί του Ειδικού Λογαριασμού. « 1. Σκοπός του Ειδικού Λογαριασμού είναι η αξιοποίηση των πάσης φύσεως εσόδων του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας από χορηγήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Κυβερνητικών Οργάνων, μη Κυβερνητικών Οργανώσεων και λοιπών φορέων του εσωτερικού και εξωτερικού.»

Ερμηνεία και εφαρμογή των διατάξεων

Από τις παρατιθέμενες πιο πάνω διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς, αλλά και σε συνδυασμό μεταξύ τους, ενόψει και όλου του νομικού πλαισίου εντός του οποίου εντάσσονται, του σκοπού που εξυπηρετούν και την υπαγωγή σ' αυτές των

πραγματικών περιστατικών που τίθενται υπόψη του Τμήματος από την ερωτώσα υπηρεσία, συνάγονται τα ακόλουθα:

11. Η παρατιθέμενη ανωτέρω συνταγματική διάταξη του άρθρου 104 παρ. 2 Σ, η οποία καταλαμβάνει, πέραν των κατά το άρθρο 103 υπάλληλων, και τους δημοσίους λειτουργούς, επομένως και τους καθηγητές των ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων του άρθρου 16 του Συντάγματος, έχει την έννοια ότι στις πρόσθετες αποδοχές ή απολαβές οι οποίες ρυθμίζονται στην παράγραφο 2, εμπίπτουν οι αποδοχές από την οποιαδήποτε δεύτερη θέση την οποία, τυχόν, κατέχει ο δημόσιος υπάλληλος ή λειτουργός υπό τις προϋποθέσεις της παραγράφου 1. Ως τέτοια νοείται εκείνη που προέκυψε είτε με διορισμό σε υπαλληλική θέση, είτε με πρόσληψη δυνάμει σχέσεως εξαρτημένης εργασίας ιδιωτικού δικαίου, στους φορείς που περιοριστικά προβλέπονται στην παράγραφο 1.⁶ Συνεπώς, η προαναφερθείσα συνταγματική διάταξη δεν επιβάλλει κανενός είδους περιορισμό στις πρόσθετες αποδοχές ή απολαβές που καταβάλλονται στο δημόσιο υπάλληλο ή λειτουργό ως αμοιβή για εργασία παρεχόμενη στο πλαίσιο της κύριας οργανικής του θέσης, ανεξαρτήτως του ειδικότερου χαρακτηρισμού τους και του αν καταβάλλονται σ' αυτόν τακτικώς ή εκτάκτως, δεν κωλύεται, όμως, ο κοινός νομοθέτης, αποβλέποντας σε σκοπό διάφορο από εκείνον του συνταγματικού νομοθέτη, να επιβάλει τέτοιους περιορισμούς, συμπεριλαμβανομένης και της θέσπισης ανωτάτου ορίου, ανάλογου προς το προβλεπόμενο από την προεκτεθείσα παράγραφο 2 του άρθρου 104 του Συντάγματος.⁷

12. Ο σκοπός που επέβαλε την θέσπιση της διάταξης παραγράφου 2 του άρθρου 104 του Συντάγματος συνίσταται στην, για λόγους δημοσιονομικούς, ισότητας και εξασφάλισης κοινωνικής δικαιοσύνης, καθιέρωση ενός ανώτατου ορίου γενικώς δικαιούμενων από οποιαδήποτε αιτία πρόσθετων από το δημόσιο ταμείο απολαβών από τους έμμισθους δημοσίους υπαλλήλους ή υπαλλήλους Ν.Π.Δ.Δ. ⁸

13. Έχει γίνει δεκτό από το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους ⁹ σχετικά με την ερμηνεία του ν. 1256/1982, ότι από το συνδυασμό των παρατιθέμενων ανωτέρω διατάξεων του

⁶ Βλ. ΑΕΔ 18,19,21/1985.

⁷ Βλ. ΑΕΔ 18,19,21/1985, ΣτΕ Ολομ 827/2010, ΑΠ 229/2003, ΣτΕ 1617/2015, ΣτΕ 3345/2012, σκ.3, ΣτΕ 958/2010, ΕΣ 527/2013, 287/2017

⁸ Βλ. Πρακτικά Ολομ. του Ελεγκτικού Συνεδρίου 1ης Γεν. Συν. της 17.1.1990 και 11ης Γεν. Συν. της 30ης .4.2001.

⁹ ΝΣΚ 134/2013,

Συντάγματος και των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 1 και της παραγράφου 6 του άρθρου 6 του "ειδικού νόμου" 1256/1982, προκύπτει ότι η απαγόρευση κατά το Σύνταγμα αφορά το διορισμό σε δεύτερη θέση, «ενώ ο ν. 1256/1982 αναφέρεται σε "διορισμό ή πρόσληψη" σε δεύτερη θέση ή "απασχόληση" και στις εξαιρέσεις ορίζει ότι δεν νοείται ως δεύτερη απασχόληση αυτή που δεν είναι κατά πλήρες ωράριο εργασίας (βλ. παρ.2 του άρθρου 1 του ν. 1256/1982)¹⁰. Από τις διατάξεις αυτές συνάγεται ότι η απαγόρευση κατοχής δεύτερης θέσης αφορά την απασχόληση με σχέση εξαρτημένης εργασίας (δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου και περαιτέρω αορίστου ή και ορισμένου χρόνου) και όχι με σύμβαση μίσθωσης έργου, δεδομένου ότι στη σύμβαση αυτή δεν νοείται η ύπαρξη ωραρίου απασχόλησης, ούτε καταλαμβάνεται (οργανική) θέση και υπό την αυτονόητη προϋπόθεση ότι η μίσθωση έργου δεν υποκρύπτει σύμβαση εξαρτημένης εργασίας, ώστε να υφίσταται εκ τούτου καταστρατήγηση του νόμου. Εξ' άλλου το έργο που παρέχεται στην εν λόγω περίπτωση δεν αποτελεί μεν κατοχή δεύτερης θέσης, δεν παύει όμως να συνιστά ιδιωτικό έργο με αμοιβή, συνεπώς απαιτείται η χορήγηση άδειας της υπηρεσίας...».¹¹

14. Με τις διατάξεις του άρθρου 28 του ν. 4354/2015 κωδικοποιούνται και επαναλαμβάνονται οι διατάξεις περί ανωτάτου ορίου αποδοχών.¹² Οι πάσης φύσεως αποδοχές και απολαβές όλων των λειτουργών και υπαλλήλων του Δημοσίου, των Ν.Π.Δ.Δ., Ν.Π.Ι.Δ. και των Ο.Τ.Α., με εξαίρεση τους δικαστικούς και τους γιατρούς, για τους οποίους ισχύει άλλο όριο, δεν μπορεί να υπερβαίνουν τις μηνιαίες αποδοχές του γενικού γραμματέα υπουργείου. Από το ανώτατο αυτό όριο εξαιρούνται πλήρως ο πρόεδρος, αντιπρόεδρος, διευθύνων σύμβουλος και τα μέλη των ΔΣ των νομικών προσώπων του κεφαλαίου Β του ν. 3429/2005 (βλ. Αιτιολογική έκθεση του ν. 4354/2015).

¹⁰ ΝΣΚ 134/2013

¹¹ Βλ. ΝΣΚ63/2018, ΝΣΚ 134/2013.

¹² Στην αιτιολογική έκθεση της διάταξης του άρθρου 2 του ν. 3833/2010, όπως ίσχυσε μετά από τις τροποποιήσεις που έχει υποστεί αναφέρονται τα εξής : Με τις ρυθμίσεις του άρθρου αυτού ορίζεται νέο όριο στις συνολικές αποδοχές και πρόσθετες αμοιβές ή απολαβές όλων των εργαζομένων στο στενό και ευρύτερο δημόσιο τομέα, ...Ειδικότερα, αντί του μέχρι σήμερα ισχύοντος ορίου των αποδοχών του Προέδρου του Αρείου Πάγου που ανέρχεται σε 8.669, καθορίζεται νέο που αντιστοιχεί στις αποδοχές του Γενικού Γραμματέα Υπουργείου, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η οικογενειακή παροχή, η αναλογία επιδομάτων εορτών και αδείας, καθώς και τα επιδόματα των παραγράφων 7, 8 και 9 του άρθρου 12 του ν.3205/2003 (δηλαδή € 5.981). Από το ανώτατο αυτό όριο προβλέπεται εξαίρεση μόνο για τις ειδικές κατηγορίες εργαζομένων στο Δημόσιο (δικαστικοί λειτουργοί, μέλη του Ν.Σ.Κ. και ιατροί του Ε.Σ.Υ.)...

Περαιτέρω, με τη νεότερη διάταξη της παραγράφου 12 του άρθρου 25 του ν. 4354/2015, ορίσθηκε ως δεύτερη απασχόληση, σύμφωνα με τη διάταξη της παραγράφου 2 του άρθρου 1 του ν.1256/1982, αυτή της οποίας η αμοιβή υπερβαίνει τον εισαγωγικό βασικό μισθό υπαλλήλου κατηγορίας υποχρεωτικής εκπαίδευσης. Κατά συνέπεια, μετά την ισχύ του νόμου 4354/2015, ως δεύτερη απασχόληση με οποιαδήποτε σχέση δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου νοείται, κατά την έννοια του ν.1256/1982, αυτή που η αμοιβή της υπερβαίνει το προαναφερόμενο όριο.

15. Όσον αφορά τη μισθολογική κατάσταση, τα μέλη Δ.Ε.Π. Α.Σ.Ε.Ι. υπάγονται, όπως και τα μέλη Δ.Ε.Π. Α.Ε.Ι., στο πεδίο εφαρμογής του ν. 4472/2017 (Α'74).¹³ Στο ειδικό αυτό μισθολόγιο ορισμένων κατηγοριών λειτουργών ορίζεται ότι ως ανώτατο όριο αποδοχών ισχύει, κατά παραπομπή, το άρθρο 28 του ν. 4354/2015, δηλαδή διάταξη που έχει περιληφθεί στο μισθολόγιο των υπαλλήλων του Δημοσίου. Στην παραπεμπόμενη αυτή διάταξη ορίζεται ρητά ότι για το προβλεπόμενο στη διάταξη ανώτατο όριο αποδοχών από πρόσθετες αμοιβές ή απολαβές δεν συνυπολογίζονται οι αμοιβές από κάθε είδους προγράμματα χρηματοδοτούμενα από διεθνείς ή ιδιωτικούς πόρους των ερευνητικών και τεχνολογικών φορέων που επιχορηγούνται από το Κράτος, καθώς και των Ε.Λ.Κ.Ε των Α.Ε.Ι., τα οποία αποτελούν δημόσιες διαχειρίσεις.¹⁴ Δικαιολογητικός λόγος της ρύθμισης αυτής είναι ότι οι εν λόγω αμοιβές δεν βαρύνουν δημοσιονομικούς πόρους και τον κρατικό προϋπολογισμό και, άρα, με την παροχή αυτών δεν θίγεται η δημοσιονομική ισοότητα και η κοινωνική δικαιοσύνη, που αποτέλεσαν, όπως ήδη έχει αναφερθεί στην παράγραφο 12, το σκοπό της ρύθμισης της παραγράφου 2 του άρθρου 104 του Συντάγματος.¹⁵ Η ερμηνεία αυτή επιρρωνύεται από την αιτιολογική έκθεση του ν. 3848/2010, με την διάταξη της παραγράφου 2 του άρθρου 36 του οποίου είχε εισαχθεί η ρύθμιση για τον μη συνυπολογισμό στο ανώτατο όριο αποδοχών του Γενικού Γραμματέα Υπουργείου των αμοιβών κάθε είδους προγραμμάτων χρηματοδοτούμενων από διεθνείς ή ιδιωτικούς

¹³ Έχει γίνει νομολογιακά δεκτό (Ολ.ΣτΕ 387/2016 σκ. 18) ότι το εκπαιδευτικό προσωπικό των παραγωγικών σχολών των Ενόπλων Δυνάμεων δεν δύναται να θεωρηθεί ότι τελεί υπό τις αυτές συνθήκες με το πάσης φύσεως εκπαιδευτικό προσωπικό των κατά το άρθρο 16 παρ. 5 του Συντάγματος Α.Ε.Ι., ως εκ τούτου δε, δικαιολογείται η διαφορετική υπηρεσιακή και μισθολογική μεταχείριση των δύο αυτών κατηγοριών προσωπικού, χωρίς εξ αυτού να τίθεται ζήτημα αντιθέσεως των σχετικών ρυθμίσεων προς τη συνταγματική αρχή της ισοότητας.

¹⁴ Ολ Ελ.Συν 287/2017 σκ. 8

¹⁵ Βλ. ΝΣΚ 174/2017 παρ.11, ΕΣ(Ολομέλεια) 11ης Γεν. Συν. της 30ης .4.2001.

πόρους των ερευνητικών και τεχνολογικών φορέων που επιχορηγούνται από το κράτος, καθώς και των Ε.Λ.Κ.Ε των Α.Ε.Ι . Ειδικότερα στην αιτιολογική έκθεση του νόμου αυτού αναφέρονται τα εξής «Άρθρο 36 «...Η παράγραφος 2 εξαιρεί από το ανώτατο όριο αποδοχών τις αμοιβές μελών Δ.Ε.Π. Πανεπιστημίων, Ε.Π. Τ.Ε.Ι. και Ερευνητών από κάθε είδους προγράμματα (ερευνητικά, εκπαιδευτικά και παροχής εξειδικευμένων υπηρεσιών), εφόσον χρηματοδοτούνται από διεθνείς ή ιδιωτικούς πόρους, και τα οποία εκτελούνται από τους Ε.Λ.Κ.Ε. των Α.Ε.Ι. και τις αντίστοιχες υπηρεσίες των Ερευνητικών και Τεχνολογικών Φορέων που επιχορηγούνται και εποπτεύονται από το κράτος. Οι εν λόγω αμοιβές, όχι μόνον δεν επιβαρύνουν τον κρατικό προϋπολογισμό, αλλά αποτελούν παράγοντα οικονομικής ανάπτυξης, απασχόλησης νέων ερευνητών και ενίσχυσης των κρατικών εσόδων.» Τέλος, σημειώνεται ότι η αδιάσπικτη διατύπωση της διάταξης του δευτέρου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 28 του ν.4354/2015 οδηγεί στο ερμηνευτικό πόρισμα ότι οι αμοιβές αυτές, από την εκτέλεση των εν λόγω προγραμμάτων, δεν συνυπολογίζονται έστω και αν προέρχονται από απασχόληση σε φορέα εκτός της κατεχόμενης οργανικής θέσης του υπαλλήλου. Αντίθετη ερμηνευτική εκδοχή θα είχε ως συνέπεια την διάρρηξη της τελεολογικής ενότητας των σχετικών ρυθμίσεων, αφού ο μη υπολογισμός των αμοιβών αυτών θα εξαρτάτο, ασυνδέτως προς το σκοπό στον οποίο απέβλεψαν οι ρυθμίσεις αυτές, από τον αν το συγκεκριμένο έργο παρέχεται ή όχι σε φορέα εκτός της οργανικής θέσης του υπαλλήλου -λειτουργού.

16. Τέλος σημειώνεται ότι με τις γνωμοδοτήσεις ΝΣΚ 174/2017 και 63/2018, οι οποίες αφορούν, η μεν πρώτη αμοιβές μελών Δ.Ε.Π. Α.Ε.Ι από προγράμματα των Ε.Λ.Κ.Ε των Α.Ε.Ι., στα οποία κατείχαν οργανική θέση μέλους Δ.Ε.Π. και η δεύτερη αμοιβές υπαλλήλων, υπαγομένων στο πεδίο εφαρμογής του ν. 4354/2015, προερχόμενες από απασχόλησή τους σε προγράμματα χρηματοδοτούμενα αμιγώς από διεθνείς ή ιδιωτικούς πόρους ή σε αυτοχρηματοδοτούμενα προγράμματα των Ε.Λ.Κ.Ε. Πανεπιστημίων, έχουν γίνει δεκτά τα ακόλουθα: Με την 174/2017 γνωμοδότηση, στην οποία αναφέρεται και η υπηρεσία στο έγγραφο ερώτημά της, έγινε δεκτό ότι « Οι αμοιβές των μελών ΔΕΠ των Πανεπιστημίων, που προέρχονται από συμμετοχή τους σε κάθε είδους προγράμματα των Ε.Λ.Κ.Ε. των Α.Ε.Ι. και χρηματοδοτούνται αποκλειστικά από διεθνείς ή ιδιωτικούς πόρους, δεν αποτελούν αμοιβές από κατοχή δεύτερης θέσεως, αλλά παρεχόμενη, επιτρεπτή άσκηση ελευθέρου επαγγέλματος, στο πλαίσιο της κύριας οργανικής τους θέσης και συνεπώς δεν υπόκεινται σε ανώτατο όριο.

Οι συγκεκριμένες δε διατάξεις, που προβλέπουν τη συμμετοχή των μελών ΔΕΠ στα προγράμματα αυτά και καθορίζουν τις εν λόγω αμοιβές, των οποίων ζητήθηκε η ερμηνεία από το Ν.Σ.Κ (παρ. 6 άρθρου 6 του ν.3086/ 2002 , Α' 324), δεν θέτουν προϋποθέσεις για την εξαίρεσή τους από το ανώτατο όριο αμοιβών.» Με την δεύτερη γνωμοδότηση 63/2018 έγινε δεκτό ότι : « Η απασχόληση των υπαλλήλων, των υπαγομένων στο πεδίο εφαρμογής του Κεφαλαίου Β` του ν.4354/2015, με συμβάσεις μίσθωσης έργου σε προγράμματα χρηματοδοτούμενα αμιγώς από διεθνείς ή ιδιωτικούς πόρους ή σε αυτοχρηματοδοτούμενα προγράμματα των Ε.Λ.Κ.Ε. Πανεπιστημίων, οι οποίοι κατέχουν οργανικές θέσεις σε διαφορετικούς από τα εν λόγω Α.Ε.Ι. φορείς, α) υπόκεινται στα ανώτατα όρια πρόσθετων αποδοχών ή αμοιβών αφενός της παρ. 2 του άρθρου 104 του Συντάγματος και αφετέρου του άρθρου 41 του ν. 3528/2007 και του άρθρου 28 του ν.4354/2015 β) δεν υπόκεινται στη μείωση των αποδοχών που προβλέπεται στην παρ.10 του άρθρου 25 του ν.4354/2015.» Τέλος, σχετική είναι η ατομική γνωμοδότηση ΝΣΚ 67/2020 σύμφωνα με την οποία « Οι αμοιβές που καταβάλλονται στους Ειδικούς Λειτουργικούς Επιστήμονες (ΕΛΕ, όπως και στους ερευνητές) των Ερευνητικών και Τεχνολογικών Φορέων του άρθρου 13α του ν. 4310/2014, λόγω της συμμετοχής τους σε κάθε είδους προγράμματα των ως άνω φορέων ή των ΕΛΚΕ αυτών (και ΝΠΙΔ, όπως οι εσωτερικοί κανονισμοί λειτουργίας τους ορίζουν), που χρηματοδοτούνται αποκλειστικά από διεθνείς ή ιδιωτικούς πόρους, δεν υπόκεινται στο ανώτατο όριο πρόσθετων αποδοχών ή απολαβών του άρθρου 104 παρ. 2 του Συντάγματος και στο όριο του άρθρου 41 παρ. 2 του Υ.Κ. (ν. 3528/2007) .»

Συμπέρασμα

17. Από τα πραγματικά και νομικά δεδομένα που προεκτέθηκαν συμπεραίνεται ότι οι αμοιβές των μελών Δ.Ε.Π. Α.Σ.Ε.Ι, τα οποία επιτρεπώς κατά το νόμο συμμετέχουν σε ερευνητικά ή μεταπτυχιακά προγράμματα άλλων φορέων (Α.Ε.Ι.) που χρηματοδοτούνται αποκλειστικά από διεθνείς ή ιδιωτικούς πόρους, ανεξάρτητα αν η απασχόλησή τους αυτή συνιστά ή όχι δεύτερη θέση κατά την έννοια της συνταγματικής διάταξης του άρθρου 104 παρ.2, πάντως, δεν υπόκεινται στο προβλεπόμενο από τη διάταξη αυτή ανώτατο όριο, εφόσον προέρχονται από απασχόληση σε προγράμματα που δεν χρηματοδοτούνται από δημόσιους πόρους και δεν εκταμιεύεται δημόσιο χρήμα, έτσι ώστε οι καταβαλλόμενες πρόσθετες αυτές αποδοχές -απολαβές να αντιβαίνουν στον σκοπό θέσπισης του εν λόγω συνταγματικού περιορισμού που, όπως ήδη έχει λεχθεί, συνίσταται στην, για λόγους δημοσιονομικούς, ισότητας και

κοινωνικής δικαιοσύνης, καθιέρωση ενός ανώτατου ορίου γενικώς δικαιούμενων από οποιαδήποτε αιτία πρόσθετων από το δημόσιο ταμείο απολαβών από τους έμμισθους λειτουργούς και δημοσίους υπαλλήλους ή υπαλλήλους Ν.Π.Δ.Δ. Για το λόγο αυτό άλλωστε, οι εν λόγω αμοιβές δεν συνυπολογίζονται για τον υπολογισμό του ανώτατου ορίου που προβλέπεται στη διάταξη του άρθρου 28 του ν. 4354/2015

Απάντηση

18.Σύμφωνα με τα προεκτεθέντα, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Δ΄ Τμήμα) γνωμοδοτεί, ομόφωνα, ότι οι αμοιβές των μελών του Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (ΔΕΠ) των Ανωτάτων Στρατιωτικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Α.Σ.Ε.Ι) που προέρχονται από τη συμμετοχή τους σε ερευνητικά ή μεταπτυχιακά προγράμματα Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Α.Ε.Ι) χρηματοδοτούμενα αποκλειστικά από διεθνείς ή ιδιωτικούς πόρους, δεν υπόκεινται στο προβλεπόμενο από το άρθρο 104 παρ.2 του Συντάγματος ανώτατο όριο πρόσθετων αποδοχών ή απολαβών.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα 19 Ιανουαρίου 2022

Ο Προεδρεύων του Τμήματος

Ο Εισηγητής

Νικόλαος Δασκαλαντωνάκης

Δημήτριος Ε. Κατωπόδης

Αντιπρόεδρος του ΝΣΚ

Νομικός Σύμβουλος του Κράτους